

Huszti Péter

Színművész, rendező; 1944-ben született Budapesten
2006-ban kapta meg a Prima Díjat
a Magyar oktatás és köznevelés kategóriában

Milyen kezdeményezésnek tartja a Prima Primissima Díjat?

Nagyszerű kezdeményezés, és nagyon elegáns a lebonyolítása is. Fontos a Magyar Televízió közreműködése is, hiszen ezáltal nagyon sokan tudnak a díjról. A Prima Primissima esetében a díjátadók nem önmagukat szeretnék ünnepelni, hanem valóban az értékeket kívánják elismerni. A díjjal kapcsolatos kezdeményezést az alapítás óta figyelemmel kísérem. Úgy gondolom, hogy ezek a megtisztelő elismerések méltó kezekbe jutottak.

Hogyan értesült arról, hogy jelölték a Prima Primissima Díjra?

A Színház- és Filmművészeti Egyetemen ért utol a hír, hogy jelöltek a díjra a közoktatás kategóriában, tehát a tanári munkámat kívánják ily módon elismerni. Ezt azért is tartom óriási dolognak, mert nagyon korán kezdtem tanítani.

Fiatal színész voltam még, rengeteget játszottam és filmeztem, amikor Várkonyi Zoltán, volt tanárom, mestere, későbbi barátom hívott tanársegédnek. Az elején nagyon félttem attól, hogy nem adok-e ki magamból valamit a tanítás során, amit inkább színpadon vagy filmen kellene megmutatnom. Ez talán jogos félelem, hiszen a pedagógiai munka korántsem olyan látványos, mint egy színpadi vagy filmes alakítás. Egy osztályteremben dolgozunk, s munkánk eredménye nem a vizsgákon vagy a diplomaosztáskor ítélt meg. Ez hosszú folyamat. A növendék későbbi pályáján mérhető le, hogy mit kapott a tanáraitól. Ezt több mint harmincéves pedagógiai munka után merem kijelenteni.

Nagyon büszke vagyok azokra a növendékeimre, akik ma már valamelyik színház vezető művészei, és visszajárnak hozzám vagy meghívják a bemutatójukra. A pedagógiai munka annyira fontos része lett az életemnek, hogy még évekkel ezelőtt is gyakran le kellett miatta mondanom felkéréseket. A tanítás olyan, mint amikor egy gyönyörű kertet kell rendben tartani. Nem lehet rohammunkát végezni. Nap mint nap meg kell azért dolgozni, hogy az ember elképzelései valóra váljanak. Szerencsém volt, mert vé-

gigjárhattam a pedagógiai „szamárlétrát”. Tizennyolc éve vezetem a színész főtanácsot, és két perióduson keresztül voltam az intézmény rektora. Csaknem húsz éve az összes színészfelvételi vizsgát én vezetem. Tehát nemcsak azokkal voltam kapcsolatban, akik az osztályomba jártak, hanem az összes növendékkel.

Őn a sok filmes és színpadi alakítása miatt nagyon népszerű a közönség körében. Nem okozott csalódást, hogy nem a színház és filmművészet kategóriában jelölték?

A tanítás legalább annyira fontos része az életemnek, mint a színház, ezért büszke voltam, hogy tanárként érdemeltem ki az elismerést. A Művészetek Palotájában, a díjkiosztón éreztem, mintha a közönség egy része meglepődött volna, hogy a pedagógiai munkámat ismerik el, de óriási ovációval fogadtak és ezért nagyon boldog voltam. Egyébként távol áll tőlem a dicsekvés, de fontosnak tartom, hogy korábban egy rangos pedagógiai díjat, az Apáczai Csere János-

díjat is átvehettem. Ebben valószínűleg szerepe volt annak, hogy rektorságom idején az egyetem nagyon komoly nemzetközi kapcsolatokat alakított ki, megmutattuk magunkat a világnak. Azt hiszem, a Színház- és Filmművészeti Egyetemnek nagyon jó a híre a világban.

Az utóbbi időben mintha kevesebbet látnánk a színpadon. Ennek is a pedagógiai elfoglaltság az oka?

Ha az ember tanít egy osztályt, irányít főtanszakot és az egyetem doktori iskoláját is vezeti, akkor ez időben nagyon sok elfoglaltsággal jár. Valóban, az utóbbi időben kevesebbet játszom. Hosszú ideig a Madách Színház tagja voltam, de ebben a színházban lényegében megszűnt a prózai színjátszás. Nagyon sajnálom, hogy a profilváltással Budapest elveszítette az egyik legnagyobb hírű prózai színházát. Több színház is meghívott, de az említett egyetemi elfoglaltságaim miatt a felkéréseket vissza kellett utasítanom, ám a jövő szezónban is játszom a Budapesti Operettszínházban, a 2007–2008-as évadtól pedig a soproni Petőfi Színház művészeti tanácsadójaként is tevékenykedem. Felkértek egy főszerepre és egy rendezésre is.

A frissen végzett színészek nehezen tudnak elhelyezkedni, egyesek túlképzésről beszélnek.

Őn hogy látja ezt a helyzetet?

Valóban kialakult egy drámai új helyzet. A hazai színházi élet finanszírozását tekintve jól érzékelhető a megtorpanás. Emiatt a teátrumok többsége félve tűz ki bemutatókat, félve szerződtet fiatalokat. A színházakban is szlogenné vált a karcsúsítás. Ezzel az új helyzettel nekünk, az egyetem vezetőinek már a felvételinél szembesíteni kell a jelentkezőket, tudniuk kell, mi vár rájuk. Korábban a diploma megszerzése után a fiatal színésznek megvolt a lehetősége arra, hogy nagy színészek mellett tanulja meg a szakmát. Akkoriban még nem a pénzről beszéltek a legtöbbet a színházakban, hanem a bemutatókról és az alakításokról. Én mégis hiszek abban, hogy ez a helyzet a jövőben megváltozik, ugyanúgy, ahogy mostanában a könyvek és az olvasás is kezdi visszanyerni a fontosságát.

Hogyan vélekedik szakmájának jelenéről, illetve jövőjéről?

Ma a színházak, akárcsak a televízió, mindenáron szóraztatni akarnak. Amikor fiatal színész voltam, fajsúlyos drámákat játszottunk, mint például Ibsen, Csehov, Madách, Rostand, Shakespeare, Németh László, Sütő András darbjait. A közönség nem csak nevetgélni jött a színházba, szellemi feltöltődésre vágyott. Bízom abban, hogy ha a mostani krízisen túljut a hazai kulturális élet, beleértve a színházakat is, akkor az önmagunk és egymás megismerésére sarkalló magyar dráma iránti igény újra visszanyeri létjogosultságát. És a színészek, akiket képzünk, újra méltó módon tudnak dolgozni.

Mi az, ami a mindennapokban felbosszantja vagy feldühíti?

Gyakran előfordul, hogy valamelyik televízióban újravetítik a régi tévéjátékokat vagy filmeket. A hallgatóim is sokszor megkérdezik tőlem, vajon mért nem születnek hasonló produkciók mostanában. Annak idején a televízióban hetente bemutattak egy-egy új magyar drámát, illetve tévéjátékot. Nemrég újra vetítették Németh László *A két Bolyai* című drámájából készült tévéjátékot. Másnap többen megállítottak és azt kérdezték tőlem, miként volt lehetséges, hogy akkoriban a televízió képes volt ilyen értékeket közvetíteni. Engem ez keserít el a legjobban, hogy ilyen alkotások ma alig jönnek létre. Nem értek a pénzhez, nem is játszott az életemben fontos szerepet, de akik jártasak a pénzügyekben, azok is azt mondják, hogy ez nem elsősorban az anyagiakon múlik, hiszen annyi vacakra dobnak ki hatalmas összegeket. Sajnálom a növendékeimet is, hogy fiatal színészként nem találkoznak ilyen feladatokkal. Az emberek – mivel nagyon sok a gondjuk – elfogadják, amit kapnak. Azt nézik, amit mutatnak nekik, és ehhez szoknak hozzá. Úgy érzem, hogy mindez belénk ivódik, és gyakran emberi silánysághoz vezet. Vérünkbe válik az elhangzott szavak hiteltelensége, az értékek válsága.

Mit üzen a könyv olvasóinak?

Üzenetet nem mernék megfogalmazni, de a két idézetről, ami végigkísérte az életemet, szívesen beszélek. Az egyik egy ismert Ady Endre vers, *Az üzenet egykori iskolámba*. Ezt a költeményt nagyon sokszor mondtam diákkortól kezdve, például itt a főiskolai felvételimben is. Aztán felnőtt színészként meghívtak volt iskolámba, a Rákóczi Gimnáziumba, ahol újra elmondtam. Mindenki jól ismeri a vers utolsó sorait: *„Bár zord a harc, megéri a világ, / Ha az ember az marad, ami volt: / Nemes, küzdő, szabadlelkű diák.”*

Amikor a vers végére értem, akkor értettem meg a sorokat igazán. Azt hiszem, ott jöttem rá arra, hogy addig tudok játszani és tanítani, amíg a lelkemben meg tudom őrizni a költő által emlegetett szabadlelkű diákat.

A másik dolog, amit különösen a nehéz döntéseknél hívtam segítségül, Gorkij *Éjjeli menedékhely* című drámájának egyik jelenete. A művet kezdő színészként a felejtetetlen Pécsi Sándorral együtt játszottam. Sanyi mint Luka egy kemence tetején gubbasztott, én pedig mint Vaszka Pepel, a tolvaj, azt kérdeztem tőle: *„Ide hallgass, öreg, azt mondd meg nekem, hogy van-e Isten?”* Sanyi összehúzta a szemét és szerepe szerint azt felelte: *„Ha hiszel benne, van, ha nem hiszel benne, nincs. Amiben hiszel, az van.”* Amikor úgy éreztem, hogy nehéz helyzetben vagyok, nem tudok azonnal dönteni, akkor elvonultam és erre a sokat játszott jelenetre gondoltam. Mindig segített a döntésem meghozásában. (B. Gy.)